

geren was dit
n en den nieu-
waarde van de
de dagen van
problematisch

den Heere en
acht den naam
a. En van den
wel zoo veel,
eer van Elia's
zijn kind hem

rscheuring van
politieke kleur
ning was inge-
na hen en met
Palestina be-
den Joodschen
en Titus heb-
rofeteerd, toen
boek de aan-
genstelling tus-
e verdeeldheid
pas door be-
toen had Ma-
nogen spreken,
en geest en de
niggende gene-
liet kwame, en

verlossing van
n die toeberei-
basterde Israël

en tempel het
rming beloofd.
n in den geest
eren de harten
l zal nog weer

1 nieuwe tijden
eentonige her-
werd vertoond.
e profetenbloed
l. Johannes en
cherprechter in
a Israël, dat op
eslag te krijgen

1 Elia, Maleachi
Elia's geest en
ver Israëls land
is dan Elia, en
staaf voor de
land-verhoogd
h trekken. Dit
stus Gods, toen
gd. (Joh. 12 vs
nderen des kol-
len ze van het
de vrome vade-

ze God wel zeer
zijn openbaring
iefde. Ook is Hij
lfde dingen zeg-
lie rechtvaardig
alem. Maar ten
Dan komt toch
niet zonder toel-
dezer wereld
a ze ook niet ge-
rdt gepredikt is
ntferming groot,
verblid u ook
d u den profet
roote en vrees-

te dingen, die we
et meer kunnen
ot Hem, die ze
dan tot Hem/
der het oordeel
stem hoort!

R. S.

EVEN

Ds Delleman. (IV.)

van ons onderzoek
noteeren:
uzelf onderzoeken,
enitentie hebt, dan
zelf nagaan, of gij
niet-wedergeborene,
wedergeborene ver-

moet nagaan, of gij
loovende, dan wel
vertoont.

niet:

1 (belde malen: is

en ook niet:
met het geloofsbegin-
sel door God begiftigd, dan wel
niet-er mee begiftigd, —
maar:

In uw levensopenbaring, zooals niet alleen anderen ze
zien, maar gelijk vooral ook gijzelf die kennen kunt, het
beeld van den namaak-geloovige, dan wel dat van den
waarachtig geloovenden en zich bekeerenden en boete
doenden „mensch Gods“ vertoonende, ja, dan neen.

Men lette er op, dat het Schatboek hier niet alleen
de vraag stelt, wat à n d e r e n van ons leven zien, maar
ook de kwestie, wat wij z e l f, als wij eerlijk zijn tegen-
over onszelf, in ons leven ontdekken. Er zijn immers
schuilhoeken van ons hart, waarin niemand van de
mensen om ons heen indringen kan, en waarover
alleen wijzelf beschrijverwijs uitsluitel kunnen
geven.

Ik denk hierbij aan wat het Schatboek opmerkt over
het verschil tusschen de bekeering der godvreezenden
(piorum conversio) en de poenitentie, het berouw der-
genen, die niet oprecht den Heere vreezen (impiorum
poenitentia). Volgens het Schatboek is er een verschil
in drieërlei opzicht: a. in den aard der droefheid; b. in
de oorzaak van het leedwezen, en c. in zijn gevolg.

Wat a. betreft: de niet waarlijk Godvreezenden be-
kommeren zich alleen maar er over, dat er straf staat
op de zonde, en dat er in de toekomst kwade gevolgen
van te duchten zijn; niet het feit, dat ze G o d hebben
beledigd, houdt hen bezig. Als voorbeeld wordt Kain
genoemd. De Godvreezenden daarentegen hebben óók
wel een „haat“ tegen de eeuwige straf (oderunt quidem
poenam aeternam), maar ze hebben het toch voornamelijk
daarover te kwaad, dat ze den Heere hebben be-
ledigd door hun zonde. Voorbeelden: David, Ps. 51:4,
Petrus.

Wat b. betreft: bij de eerste groep komt de „poeni-
tentie“, het berouw, het leedgevoel, op uit wanhoop, uit
de afwezigheid van vertrouwen, uit een niet-vertrouwen,
uit ongelovigheid; die tot deze groep behooren, zoeken
het meer in wanhoop, en in ijdel misbaar, en tenslotte
gaan ze nog verder in hun feitelijken „haat“ tegen God.
Bij de anderen daarentegen komt de poenitentie, het
leedwezen, op uit het geloof in de genade en de ver-
zoenende daad van God (ex fide gratiae Dei & reconcilia-
tionis); derhalve vertroosten zij zich weer in hun
verdriet; ze richten zich weer op in den Middelaar en
Borg, en hebben vertrouwen in God, gaan Hem gelooven
(confidunt), Ps. 51:8.

Wat c. eindelijk a. aanbelangt: bij wie niet waarlijk God
vreezen, volgt op de poenitentie geen nieuwe gehoor-
zaamheid. Ze zetten hun zondig leven voort; hun oude
natuur wordt niet gekruist, gedood, begraven. Hoe meer
hun poenitentie wast, des te sterker wordt hun haat
tegen God; hun ijdel misbaar neemt wel toe, maar ook
hun feitelijk ontvluchten van den barmhartigen en
levenden God; van Hem wenden ze zich meer en meer
af, om zich tot den duivel te keeren. Bij de vromen
daarentegen wordt berouw en leedwezen gevolgd door
een nieuwe gehoorzaamheid. Hoe sterker hun berouw,
des te meer de versterving in hen van den ouden mensch.

Met het gezegde kunnen we nu m.i. wel iets verder
komen in verband met de algemeene kwestie der zelf-
beproeving.

Met het oog op de beschikbare ruimte breken we
evenwel deze week hier af.

K. S.

**De professoren ter Synode: Het „objectieve“ element
in de aanwijzing.**

Aan het verleden week inzake „de professoren ter
synode“ gezegde willen we nog iets toevoegen. Het komt
hierop neer: óók ter wille van de „objectivi-
teit“ in de bepaling van wie wel en wie niet ter
Synode zullen gaan, is het beter, dat ze allen komen.

Niemand zal ontkennen, dat er in de afvaardiging ter
Synode heel wat factoren meespreken, die niets te maken
hebben met de vraag: wie is de beste? Beginnen we met
de ouderlingen: de ouderlingen in groote steden komen
maar een heel enkele maal ter classis, omdat ze maar
zelden aan de beurt kunnen komen bij een groot getal
van kerkeradsleden, of door andere oorzaken (tijds-
gebrek). Ze hebben daardoor veel minder kans, in het
kerkelijke leven „in te groeien“ voor wat het vergade-
ringswerk betreft, dan hun ambtsbroeders in kleinere
kerken, of hun andere collega's die, hoewel óók in
grotere kerken werkende, tijd hebben voor classicale
vergaderingen. Heel wat zeer bekwaame ouderlingen zien
men daardoor nimmer ter Synode.

En overigens: wat de afvaardiging in het algemeen
betreft: niemand zal ontkennen, dat daarbij veel in het
spel is, dat alweer met de vraag, wie de beste is, geen
verband houdt. De keus wordt bepaald door veel fac-
toren: vaak zijn het degenen, die al eens geweest zijn,
en die men niet passeeren wil uit vriendelijkheids-
overwegingen. Elders wordt iemand niet gekozen, omdat
hij een bepaalde mening voorstaat, of tegenstaat, omdat
hij tot een zekere schakeering gerekend wordt, of als
haar tegenstander bekend staat. De vraag, hoe sterk
hij in het argumenteeren en in het „beproeven“ (maar
dan heusch) „der geesten“ is, wordt vaak niet eens
gesteld. In andere gevallen komt iemand in aanmerking,
omdat hij tot dat bepaalde menschengeslacht behoort, dat
men het „vergaderingstype“ zou kunnen noemen. Ze
kennen de eigenaardige mentaliteit en beweeglijkheid
van een vergadering, weten zich er op in te stellen
(om het germanisme te gebruiken), kennen de manoeu-
vreeringskunst, weten den beweerd „gulden“ midden-
weg te vinden, worden dus geacht, geen „extremist“
te zijn, en komen er gemakkelijk, en telkens weer, óók
al zijn er vlak naast hen anderen, die even bekwaam,
zoo niet bekwaam zijn, en voor het toetsen der be-
ginselen allicht meer geneigd en genegen, en die daarom

in een grootere vergadering, als een Synode, waar
het „vergaderingstype“ toch wel aan-
wezig is, om het administratieve en representatieve
werk te doen, derhalve zeer nuttig zouden kunnen wer-
ken, als ze maar een kans kregen. Er bestaat zelfs ge-
vaar, dat het kneedbare „vergaderingstype“ zóózeer de
„mindere“ vergaderingen, elk voor zich, toespreekt, dat
het de „meerdere“ gaat overheerschen; het gevolg kan
zijn: georganiseerde slappedanigheid, en het zich willig
laten spannen voor den wagen der „gulden-middenweg-
tactiek“, die al zooveel schade heeft aangericht in de
kerk, en haar verwereldlijking zoo sterk bevordert.

Zijn nu de motieven van de keus der afvaardiging
door allerlei „subjectieve“ elementen beheerscht, dan
staan daar temidden van al die om dit en om dat ge-
deputeerde broeders de professoren, als de eenige groep
die nergens anders om is gekomen ter Synode, dan dat
zij zijn geroepen voor een arbeid, die met de Synode
als zodanig niets te maken heeft, doch in het algemeen
geacht wordt, haar ten nutte te kunnen zijn. Bij hun
benoeming tot het professoraat mogen misschien
ook allerlei bijzondere overwegingen in het geding zijn,
deze hebben toch niets of zeer weinig te maken met
de hierboven werkzaam gebleken factoren. De profes-
soren als groep zijn het element, dat geheel „objec-
tief“ is; natuurlijk niet, wat hun personen betreft (ze
zijn als alle vleesch), maar wat hun komen-ter-synode
betreft.

Zou men hierin verandering willen brengen, dan be-
teekent dat m.i. nog grooter gevaar voor de samenstel-
ling der Synode uit het oogpunt van rustige objectivi-
teit, dan tot nu toe reeds belopen werd. Zou men
moeten gaan aanwijzen, wie in een bepaald jaar of voor
bepaalde zaken wel en wie niet ter Synode gaan zullen
uit hen, dan komt ook in dit opzicht de kwestie al-
licht voor den dag, wie persona grata is bij deze, en
wie bij een andere groep, of in een bepaald meenings-
verschil geacht kan worden zóó of zús te zullen advi-
seeren. Waarom zouden we doen, als bestonden deze
gevaaren niet? Het gevaar der partijdigheid ligt hier
voor de deur. Hoogstens zou het lot kunnen beslissen,
maar daar zou ik niets voor voelen, omdat dit alleen
ter sprake komen moet, als het niet anders kan, of
wanneer het de partijdigheid moet weren in gevallen,
waarin het niet anders kan. Denkt men aan de ver-
schillende kwesties, die op een Synode aan de orde
komen, en aan den samenhang tusschen die kwesties
en den studiegang der verschillende hoogleraren, dan
voelt men, dat het lot hier te mechanisch, te „dom“
zou werken.

Laat men de professoren en bloc behouden, ter wille
van de objectiviteit der reden van hun uitnoodiging.
Het lijkt me voornamelijk de beste waarborg voor een
vreedzaam leven, om deze, en om de verleden week
genoemde reden.

K. S.

De zaak-Ds K. van Dijk.

In de pers circuleert een bericht, waaruit in betrek-
king tot de zaak van Ds K. van Dijk te Wonosobo blijkt,
wat in de vergadering van 24 Nov. j.l. der miss.-pred.
in dienst der Geref. Kerken, besloten werd. Het is dit:
aan Ds van Dijk hun leedwezen te betuigen over alle
uitlatingen, waardoor deze zich in zijn eer als Dienaar
des Woords zoo aangetast kunnen achten, en dat zij
deze uitlatingen in haar geheel intrekken.

Ds van Dijk heeft met dankbaarheid van deze ver-
klaring kennis genomen en zijnerzijds aan de broeders
verzekerd, dat hij gaarne bereid is al wat er voor hem
krenkends in de uitlatingen der Broeders geweest is,
van harte te vergeven, en dat er voor hem, nu dat alles
geheel teruggenomen is, geen reden overblijft, om de
tegen hem bij de zendende Kerken ingediende aanklacht
te handhaven, weshalve hij ten aanzien van de Broeders,
die de verklaring hebben afgelegd, zijn aanklacht bij de
zendende Kerken in haar geheel terugneemt.

Uit dit betuigen van leedwezen door de Broeders
meent Ds K. van Dijk te mogen afleiden, dat dus inder-
daad de Broeders tegen hem gezondigd hebben. Maar
dan volgt daar ook uit, dat hij geen ongelijk had, toen
hij zich met een klacht tot de kerkeraden wendde. Een
gezag van Christus behoort de eere van zijn ambt hoog
te houden, en die te verdedigen, als ze wordt aangetast;
dat heeft de apostel Paulus ook gedaan. De eere van
den gezant staat niet los van de eere van zijn zender.
Ds K. van Dijk is er van overtuigd, dat hij hiermee heeft
gehandeld naar het voorschrift van Christus: Zeg het
der gemeente!

Maar hoe kan dan van hem geëischt worden, dat hij
in oprechtheid over deze daad leedwezen betuige, een
daad, die hij niet als zonde kan zien!

Tot zoover het bericht. Ook mijn meening is het, dat
nu blijkt, dat Ds van Dijk volkomen juist gehandeld
heeft, toen hij, na de collega's persoonlijk vermaand te
hebben, zich tot hunne kerkeraden heeft gewend met
het verzoek om de zaak te onderzoeken. Er is in deze
aangelegenheid, ook wat de synodale behandeling be-
treft, m.i. niet geheel recht gedaan aan Ds van Dijk.
Want hoezeer ook in velerlei opzicht ernstig gestreefd
is naar een objectief onderzoek, dat trouwens veelszins
Ds van Dijk tot grooten dank kan stemmen, toch acht
ik het niet juist, dat over enkele aangelegenheden, waar-
over Ds van Dijk niet zelf gehoord is, en geen voldoende
schriftelijke gegevens ter beschikking stonden, toch
eenigszins overhaast gehandeld is, zoodat op bepaalde
punten toch een min of meer afkeurend oordeel uit-
gesproken is, zonder genoegzame voorbereiding; en
tevens, dat publicaties (zonder voorafgaande gelegenheid
om Ds van Dijk te hooren) gedaan zijn met betrekking
tot kwesties, die te voren niet publiek waren, zonder
dat hiertoe noodzaak was. Het gevaar was niet

Blauwe paneeltjes.

Schrijf het niet aan onmatigheid toe, als ik u
nog eens wil medenemen naar het panopticum van
Bacchus. Ik wil u enkele blauwe paneeltjes laten
zien uit het Kabinet der Dronkaards.

Daar is allereerst de Engelsche dronk-
aard. Hij is geheel-onthouder van zeep en af-
schaffer van water. Hij heeft een ongelooflijke
virtuositeit om zijn broek in rafels te dragen. Hij
is een geboren lantaarnplaatje! Slingerachtig zijn
de bewegingen van zulk een slumbewoner. Zijn
beroep is drinker, in zijn vrijen tijd is hij piere-
ment-slenteraar. Zijn vrouw is ongetwijfeld een
teringachtige bloedspuwster. De rest van haar
bloed vloeit weg onder de slagen met een stoel-
pool. Aan haar rokken klemmen zich kleine Oli-
viers Twist in permanente recidive. Op den ach-
tergrond kart een uitdrager de laatste meubeltjes
weg! Geheel anders is de voorstelling in de crimi-
neele afdeling. Tooropachtig van strakke lijn,
houtschoon-somber hangt daar het konterfeitsel van
den psychopaat. Veel is in het donker ge-
laten, maar bij de speciale Lombroso-kenmerken
heeft het conté zijn diensten bewezen. Dit milieu-
slachtoffer en degeneratie-product is omgeven door
toga-geritsel. De heffen van geïnteresseerde medici
en juristen aalen over zijn bleeken kop. Een van
de talrijke leden van de achtbare familie Ho-
ningdonder biedt zich als heilpaedagoog aan.
Op den achtergrond opent het asyl zijn toegangs-
poorten...

Voor beide beelden staan eerzame mannen en
vrouwen. Zij spreken Karel V na: Zoo'n zwakke-
ling zal mij niet tot geheelonthouder maken!

Er is echter een zijzaaltje, waar ik u raden
zou niet heen te gaan. Er staat een handwijzer
met het opschrift: De drinker in wer-
kelijkheid. Maar dit is bedrog! Het zaaltje is
leeg. Slechts is er een foto-toestel, waarop te
lezen staat: Druk op de knop en fotografeer u
zelf! Men wil u hier suggereren, dat dronkaards
over het algemeen gewone menschen zijn. Dat je
onder hun beeltenis zoudt kunnen schrijven: een
veelbelovend student, een quick handelsman, een
model-opa! Dat ze een goed figuur zouden maken
op den kansel, in de ouderlingenbank, ja op den
troon! Deze suggestie is een infame belediging!
Ik ben geen zwakkeling en u ook niet! Wij zijn van
het solide-menschen-ras!

Wel zegt de Bijbel, dat er geen onder-
scheid is. Dat zegt de Bijbel in verband met
zeer uitwendige en aanstootelijke zonden. Ook
noemde Jezus Christus een dief met den schoonen
naam: Kind Abrahams en een slet heette Hij:
dóchter! Maar dat is iets voor de preek, niet
voor de maatschappij!

Komt laat ons liever genieten in de galerij
der kasteleins. Dit is de afdeling der zelf-
portretten. En een zelfportret wijst op iemand die
met het leven verzoend is. Er is geen verf ge-
spaard! De volle facie schijnt u uit te noodigen:
Zie mij aan, hier hangt een goed man! Zijn rijk-
beringende hand heft een schild op als bescherm-
heer der persoonlijke vrijheid! Terwijl onder dit
gedecoreerde schild de verdrukten vrijheid zoeken,
de wetenschap bloeit (in vino veritas), zelfs de
doodslager zijn galgenslokje drinkt, de echt wordt
gesloten, het moederschap bezegeld, het doctoraat
ingewijd, de dooden herdacht, de kunsten ontwik-
keld worden, zwaait zijn andere hand den voor-
zittershamer van het comité tegen onmatige drank-
bestrijding. Het is ondoenlijk u een overzicht te
bieden van de gevarieerde beeltenissen. Daar is de
nationale kastelein, die den soldaat zijn veld-
flesch vult, den matroos zijn oorlam schenkt.
Daar is de kastelein-philantroop, die propa-
ganda maakt voor de maatschappij tot redding van
drenkelingen. Daar is zijn religieuze confrater,
die een kerstboom plant en het orkest laat spelen
„Stille Nacht...“

Zulke menschen te zien is een ware hartver-
sterking!

Lieve oude Maatschappij, wij laten niet toe dat
men de schennende hand aan u slaat...

N. B.

denkbeeldig, dat daardoor de aandacht van die hoofd-
zaken, waarin Ds van Dijk gelijk gekregen heeft, werd
afgeleid op bijzaken, en dat het aan de aandacht der
krantenlezers zou ontgaan, dat toch inderdaad Ds van
Dijk in veel punten recht had tot principiële bezwaar
en tot persoonlijke klacht.

Laat ons hopen, dat nu ook verder deze zaak uit de
wereld is, en dat de pacificatie niet weer ongedaan ge-
maakt zal worden.

K. S.

Vage notities van „Om Sions wil“.

Het orgaan „Om Sions wil“ laat ik meestal onbespro-
ken; een enkele maal evenwel moet gesignaleerd worden,
hoe lichtvaardig het schrijft. Ik doe het iets breder
nog dan verleden week.